

Таке знання робить можливим для поліції зрозуміти яку мету та які інтереси мають ці люди і дають розуміння які типи дії та заходів з боку поліції будуть сприйняті як законні.

Принцип «Допомога та супроводження». Більшість тих, хто входить до складу масового зібрання мають законні цілі. Поліції потрібно ідентифікувати та визначити законні наміри учасників для того, щоб обдумати яким чином їх можна здійснити. Шляхом надання допомоги учасникам досягти своєї мети, поліція може не тільки уникнути проявів насильства та застосування сили, а також отримати їхню підтримку під час спалаху масових заворушень та порушень громадського порядку.

Принцип «Комунікація». Активна комунікація працівників поліції для створення плідної взаємодії з учасниками масових заходів лежить в основі подальшої постійної роботи по запобіганню конфліктам в процесі охорони громадського порядку. Спілкування повинно відбуватися до проведення масового заходу та протягом усього часу проведення заходів по охороні громадського порядку. Саме спілкування дозволяє оперативно реагувати на зміни та динаміку в поведінці учасників масових зібрань. Важливими є всі показники спілкування: зовнішній вигляд, вербальні та невербальні засоби спілкування, поведінка поліцейських тощо.

Принцип «Диференціація». Один з важливих факторів ризику, який було ідентифіковано дослідниками, це – небезпека розглядати та ставитися до усіх учасників масового зібрання як однакових та потенційно небезпечних, і відповідно поводитися з ними в однаковий спосіб. Існує велика кількість прикладів того, як відбувалися спалахи конфліктів та їхня ескалація після того, як працівники поліції проводили затримання усіх учасників, не проводячи між ними межі.

Людське зібрання рідко буває однорідним з самого початку. Якщо хтось ініціює конфлікт, то важливо, щоб реакція поліції на виникнення конфлікту не призвела до втягування у нього інших людей.

Найголовніші правила, якими повинні керуватися працівники Національної поліції України в процесі охорони громадського порядку, на наш погляд є наступні:

- трансформація мірного зібрання у натовп не є стихійним. Легше попередити, а ніж боротися з наслідками;
- професійне спілкування повинне бути «без несподіванок», тобто прозоре;
- працівники правоохоронних органів не контролюють, а регулюють масові зібрання.

Одержано 02.11.2017

УДК 351.74(477)

Вікторія Олегівна ПАНКРАТОВА,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4775-565X>

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПАТРУЛЬНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Правопорядок є важливою характеристикою динамічного стану правового життя сучасної держави, нормою існування якого є забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Провідне місце у забезпеченні та підтриманні правопорядку належить поліції, зокрема патрульній. Оскільки, без повсякденного відчуття безпеки, яке забезпечує поліція, можливості масштабного політичного, соціального та економічного розвитку суттєво скорочуються. Тому у даному аспекті, важливим фактором є професійна підготовка патрульних поліцейських.

В умовах реформування патрульної поліції, кардинальні зміни відбулися не тільки у відборі кандидатів на посади патрульних поліцейських, а й в підході до їх навчання.

Підготовка патрульних поліцейських відбувається відповідно до Положення про організацію про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції, затвердженого наказом МВС України від 16.02.1016 № 105 [1]. Перелік навчальних дисциплін (предметів), час, відведений на їх вивчення, та строки підготовки

визначаються відповідними навчальними програмами (планами), які розробляються кадровим підрозділом апарату Національної поліції, погоджуються із заінтересованими структурними підрозділами апарату Національної поліції та затверджуються керівництвом МВС.

Тематичний план поділяється на дві частини – нормативну та варіативну. Зокрема, нормативна частина включає такі предмети як: Основи конституційного права. Верховенство права; Забезпечення прав і свобод людини. Свобода від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. Практика Європейського суду з прав людини; Антикорупційне законодавство; Організаційно-правові основи діяльності Національної поліції; Адміністративна відповідальність та провадження у справах про адміністративні правопорушення; Основи кримінального права; Кримінальна процесуальна діяльність поліції, тощо. Всього двадцять п'ять предметів.

Варіативна частина містить чотирнадцять предметів: Особливості роботи патрульного поліцейського щодо виявлення, попередження та розкриття злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами; Порядок складання адміністративних матеріалів за порушення правил дорожнього руху; Оформлення ДТП, тощо. Важливим позитивним моментом є введення такої дисципліни, як «Відпрацювання здобутих практичних навичок патрульного поліцейського під час проходження рольових ігор (сценарії)». На даному предметі, умови максимально наближені до тих, які можуть виникнути в практичній діяльності, що є дуже позитивним для вироблення практичних навичок майбутніх патрульних.

Саме проведення заняття має теж окремі особливості. У якості прикладу візьмемо предмет «Основи конституційного права. Верховенство права». Дана дисципліна викладається 6 годин. Метою дисципліни є ознайомлення майбутніх поліцейських із засадами національно-державного устрою України, особливостями механізму здійснення державної влади, основами правового статусу людини і громадянина; виховання поваги до Конституції та законів України; формування вміння й навичок використання норм Конституції України та інших законодавчих актів у професійній діяльності.

Заняття починається з лекції, яка орієнтовно триває 55 хвилин. Час, який залишився, присвячується вирішенню практичних завдань по темі, що розглядалася. Завдання вирішуються колективно. Група ділиться на підгрупи по 6 осіб в кожній. Кожній підгрупі надається текст завдання для обговорення і вирішення. Після обговорення в підгрупі відбувається загальне обговорення ситуації. Кожній підгрупі надається можливість висловити свою точку зору та задавати питання як тренеру, так і іншим учасникам дискусії. Наступне заняття починається з вирішення тестових завдань по попередній темі. У процесі вирішення завдань, йде обов'язкове їх обговорення, акцентується увага на питаннях, які викликали труднощі.

Після викладання даної дисципліни йде вивчення дисципліни «Забезпечення прав і свобод людини. Свобода від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. Практика Європейського суду з прав людини». Вивчається даний предмет 6 годин. Результатом закріплення знань є екзамен, який складається по даним предметам. Екзамен проходить у вигляді тестування.

Підсумовуючи, слід зазначити, що такий порядок проведення заняття, де поєднується лекція, практичне вирішення питань та тестування є достатньо ефективним. Оскільки слухачі постійно взаємодіють з викладачем, закріплюють теоретичний матеріал вирішенням практичних ситуацій.

У якості рекомендації, вважаємо за доцільне зазначити, що при вивченні вище зазначених дисциплін, потрібно збільшити час для їх викладання. Адже дані предмети закладають фундаментальні знання патрульних поліцейських, основу їх майбутньої практичної діяльності. Зокрема, доцільно розширити тематику вивченням такої теми як «Форми права». Тому що при вивченні більшості предметів слухачі працюють з нормативно-правовими актами, при цьому не завжди розуміючи їх значення в системі джерел права.

Список бібліографічних посилань

1. Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції : затв. наказом МВС України від 16.02.1016 № 105 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-16> (дата звернення: 29.10.2017).

Одержано 30.10.2017